

PAMIATKOVÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Naše číslo: PUSR-2021/15764-2/60991/Orv
Vybavuje: Mgr. Oravcová
Bratislava 24. 08. 2021

VEREJNÁ VYHLÁŠKA

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky (ďalej len „Pamiatkový úrad SR“), podľa § 9 ods. 3 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) miestne príslušný správny orgán a podľa § 10 ods. 2 písm. e) pamiatkového zákona vecne príslušný správny orgán na úseku ochrany pamiatkového fondu,

o z n a m u j e

v zmysle § 18 ods. 3 v spojení s § 26 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej iba „správny poriadok“)

z a č a t i e s p r á v n e h o k o n a n i a

vo veci vyhlásenia božej muky (kaplnka Najsvätejšej Trojice) v Prešove, okres Prešov, nachádzajúcej sa na parcele reg. „C“ č. 3587/1, k. ú. Solivar, za národnú kultúrnu pamiatku.

Účastníci konania sú podľa § 26 ods. 1 správneho poriadku informovaní o prebiehajúcom správnom konaní verejnou vyhláškou, vyvesenou na úradnej tabuli a webovom portáli Pamiatkového úradu SR, na úradnej tabuli Mesta Prešov a taktiež aj na centrálnej úradnej elektronickej tabuli na portáli www.slovensko.sk, v časti „Elektronická úradná tabuľa“ po dobu 15 dní- posledný deň tejto lehoty je dňom doručenia.

Podklad na vyhlásenie vypracoval v súlade s § 15 ods. 2 písm. a) pamiatkového zákona Krajský pamiatkový úrad Prešov na základe úlohy Revízie a aktualizácie Ústredného zoznamu pamiatkového fondu.

Účastníkom konania prislúchajú práva a vzťahujú sa na nich všetky povinnosti, ktoré sú spojené s postavením účastníka konania podľa § 15 a § 20 pamiatkového zákona v spojení s § 18 až 45 správneho poriadku.

V tejto súvislosti Vám dávame do pozornosti, že podľa § 2 ods. 1 pamiatkového zákona sa vec, o ktorej sa začalo správne konanie o vyhlásení za kultúrnu pamiatku považuje za pamiatkový fond. Podľa § 15 ods. 4 písm. a) a b) pamiatkového zákona je vlastník takejto veci povinný od doručenia oznámenia o začatí správneho konania chrániť vec pred poškodením alebo zničením a oznámiť Pamiatkovému úradu SR každú zamýšľanú alebo uskutočnenú zmenu jej vlastníctva, a poskytnúť na písomnú výzvu Krajského pamiatkového úradu alebo Pamiatkového úradu SR potrebné údaje o veci alebo umožniť oprávneným osobám obhliadku veci s cieľom vyhotoviť odbornú dokumentáciu.

Účastníci konania (§ 14 správneho poriadku) majú možnosť vyjadriť sa k podkladu Krajského pamiatkového úradu Prešov na vyhlásenie predmetného objektu za NKP a to písomne na adresu Pamiatkového úradu SR v lehote do 10 dní odo dňa doručenia tohto listu. Do podkladu pre vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku možno nahliadnuť na Mestskom úrade v Prešove a na Pamiatkovom úrade SR.

S pozdravom

PhDr. Radoslav Ragač, PhD.
generálny riaditeľ
dočasne vymenovaný

Príloha

Podklad na vyhlásenie nehnuteľnej veci za národnú kultúrnu pamiatku

Oznámenie o začatí konania sa doručuje účastníkom konania verejnou vyhláškou na:

1. úradnej tabuli Mestského úradu Prešov
2. úradnej tabuli Pamiatkového úradu SR
3. webovom sídle Pamiatkového úradu SR – www.pamiatky.sk
4. centrálnej úradnej elektronickej tabuli – www.slovensko.sk

Vyvesené dňa:

Zvesené dňa:

Pečiatka a podpis:

Oznámenie o začatí konania sa doručuje doporučiteľ s prílohou:

1. Rímskokatolícka farnosť Najsvätejšej Trojice Prešov - Solivar, Solivarská ul. č. 45, 080 05 Prešov (správca objektu)
2. Mesto Prešov, Hlavná 73, 080 01 Prešov

Na vedomie:

1. Krajský pamiatkový úrad Prešov
2. Pamiatkový úrad SR – na založenie do spisu

**PODKLAD NA VYHLÁSENIE NEHNUTEĽNEJ VECI ZA NÁRODNÚ
KULTÚRNU PAMIATKU**

- 1. NÁZOV VECI :** BOŽIA MUKA
1.1. Bližšie určenie: piliérová
1.2. Zaužívaný názov: prícestná kaplnka Najsvätejšej Trojice

2. IDENTIFIKAČNÝ A ADRESNÝ ÚDAJ:

- 2.1. Mesto/obec:** Prešov
2.2. Okres, kraj: Prešov, Prešovský
2.3. Katastrálne územie: Solivar
2.4. Časť mesta: Solivar
2.5. Ulica/námestie: Zlatobanská ulica
2.6. Orientačné číslo: ---
2.7. Súpisné číslo: ---
2.8. Stará adresa: 1230 – Castrum Salis, 1288 – Sowar, 1773 – Soóvar,
Soowar, 1786 – Schowár, 1808 – Sóvár, 1863 – Sóovar,
1873-1913 – Tótsóvár, 1920 – Slaná, 1927 – Solivar

1. Identifikačná fotografia objektu: Kaplnka Najsvätejšej Trojice

2.9. Staré číslo: ---

2.10. Určenie adresy popisom: na okraji zastavaného územia, v blízkosti rozhrania katastrálneho územia Prešov - Solivar a miestnej časti obce Dulova Ves – Vlčie Doly, západne od cesty III. triedy 3440, Zlatobanská ulica (na trase Prešov-Dulova Ves) v tesnej blízkosti križovatky ulíc Zlatobanská a Chmeľová

2.11. Parcelné čísla: par. reg. C 3587/1

par. reg. E 890/1

2.12. Súčasť pamiatkového územia: ---

3. VLASTNÍK:

3.1. Meno fyzickej osoby alebo celý názov právnickej osoby: k par. reg. C 3587/1 - list vlastníctva nezaložený, par. reg. E 890/1 - podľa listu vlastníctva č. 3471, k. ú. Solivar

3.2. Adresa vlastníka: ---

3.3. Správca, užívateľ – adresa: Rímskokatolícka farnosť Najsvätejšej Trojice Prešov-Solivar, Solivarská ul. č. 45, 080 05 Prešov

4. CHARAKTERISTIKA VECI:

4.1. Charakteristika sídla:

4.1.1. Geografická poloha a skladba sídla/lokality: Mesto Prešov je krajským mestom Prešovského samosprávneho kraja, zároveň je okresným mestom, nachádza sa v južnej časti historického regiónu Šariša. Sídlo sa rozprestiera na východnom okraji Šarišskej vrchoviny a v severnom okraji Košickej kotliny pri sútoku riek Torysy a Sekčova v nadmorskej výške cca 255 m. n. m. (stred mesta) a 233- 481 m. n. m. v chotári. Mesto vzniklo na priestore staršieho osídlenia, na križovatke stredovekých obchodných ciest. Prešov má v súčasnosti štyri katastrálne územia – Prešov, Nižná Šebastová, Solivar a Šalgovík.

4.1.2. História sídla/ lokality/ najbližšieho územia: V severnej časti Košickej kotliny, v údolí východného prítoku Sekčova, v nadmorskej výške cca 260 m. n. m. sa rozprestiera Solivar – v súčasnosti jedno zo štyroch katastrálnych území Prešova. Sídlistvým základom pôvodného Solivaru bola slovansko-slovenská dedina Sol', v blízkosti ktorej vznikla maďarská dedina Sovar a v druhej polovici 16. st. banská osada Sol'ná baňa.

Existenciu osídlenia danej lokality potvrdzujú aj početné archeologické náleziská, ktoré sú lokalizované v polohách historického jadra Solivaru (doba bronzová, vrcholný stredovek), Vyšné tably (sídlistvo z praveku), Chmeľová (bukovohorská a badenská kultúra), Chmeľnica (doba bronzová) a mnohé ďalšie evidované archeologické náleziská či bližšie nelokalizované nálezy. V niektorých prameňoch je Solivar stotožňovaný s hradom Castrum Salis (Sol'ný hrad), spomínaný v Anonymovej kronike z konca 12. storočia opisujúcej príchod Maďarov, ktorých jedno vojsko smerovalo k hradu Sol' – ad Castrum Salis. Uhorsko-poľská kronika z 13. storočia opisuje hranice medzi Uhorskom a Poľskom na začiatku 11. storočia, ktoré na východe smerovali až k hradu Sol' – ad Castrum Salis.

Najstaršia písomná zmienka o Solivare pochádza z roku 1288, kedy kráľ Ladislav IV. daroval dedinu Sol', sol'ný prameň a dedinu Sovar šľachticovi Jurajovi, synovi Šimona. Z

obsahu darovacej listiny vyplýva, že existovala pred uvedeným rokom. V listinách z 13. a 14. st. sa vyskytuje pod maďarským názvom Sopotok. V roku 1330 si šľachtici z rodu Šošovcov, vlastníci dediny Sol', vymenili pozemky so zemanmi z Teriakoviec, ktorí sa po tejto výmene stali vlastníkmi poľa v severnej časti dediny Sol'. Popisy vymieňaných pozemkov vymedzujú situovanie solianskeho chotára, ktorý sa rozprestieral severne od Solivarského potoka a dedina Sol' ležala pri pravom brehu tohto potoka. Pôvodný chotár soli zahŕňal aj pozemky neskorších dedín Teriakovce a Šalgovík. Dediny Sol' a Sóvár začiatkom 14. storočia splynuli. V roku 1427 boli sóvarské sedliacke domácnosti (okrem richtárovej) zdanené daňou kráľovi od 62 port, z čoho vyplýva, že bol najväčšou dedinou v okolí a patril k najväčším dedinám Šarišskej stolice. Rozsah panstva sa šľachtickými donáciami postupne zmenšoval. V roku 1438 tu hospodárilo 41 sedliackych domácností, pričom pozemky po desiatich odsťahovaných domácnostiach ostali opustené. Odchod sedliakov pokračoval aj v nasledujúcom období. V roku 1567 päť domácností hospodárilo na celých a sedem na polovičných usadlostiach, zároveň tu v tomto období žilo 11-14 želiarskych domácností. V 16. storočí pokračoval úbytok sedliackych domácností, avšak pribúdala počet želiarov. V roku 1600 sídlisko pozostávalo zo 46 obývaných poddanských domov, kostola, fary, školy a pravdepodobne z jedného až dvoch domov slobodníkov.

Šváby

S históriou terajšieho Solivaru je úzko spätá aj bývala dedina Šváby, ktorá je v súčasnosti súčasťou mesta Prešov. Z mapových podkladov z roku 1868 je zrejmé, že miesto, na ktorom je situovaný objekt pôvodne patrilo k územiu dediny Šváby. Šváby ako pôvodná obec bola vzdialená od mesta Prešova približne tri kilometre, od Solivaru jeden kilometer. Obec bola vystavená na terasovitej vyvýšenine nad riekou Torysa a Sekčov, čím bola chránená od záplav. Neďaleko obce, v údolí potoka Delňa, sa našla spodná časť mamuta, niekoľko kostí z lebky, rebro a niekoľko kamenných nástrojov. Je to dôkaz toho, že praveký človek tu mal svoje pôsobisko, ale nemôžeme ešte hovoriť v tom čase o trvalej osade, boli to skôr menšie skupiny. Značný podiel na vzniku Švábov majú Habsburgovci, mnohé reformy Márie Terézie a jej syna Jozefa II. Solivar v roku 1770 navštívil cisár Jozef II., bola to jeho prvá návšteva, kedy ako následník trónu vykonal inšpekciu po všetkých majetkoch. Cisár mal plán vybudovať ulicu a obsadiť ju nemeckými kolonistami. Tí by obrobili úrodnú ale nevyužitú pôdu, došlo by k navýšeniu počtu obyvateľov čo by malo ako hlavný dôsledok vyšší príjem daní. Podľa plánu bola ulica vystavená v rokoch 1781-1786. Postupne boli jednotlivé domy s pozemkami rozdelené nemeckým osadníkom. Ulica mala niekoľko názvov, najprv Jozefstrasse, neskôr Švábi, Sváb utcza, alebo Németsóvár. Kolonizácia prebiehala od jari 1786 do marca 1787. Vtedy boli všetci noví obyvatelia zapísaní do evidencie solivarskej Rímskokatolíckej farnosti. Na znak úcty a vďačnosti, pri oslave dvadsiateho piateho výročia svojho príchodu, vystavali obyvatelia kríž a zvoncu. v roku 1873 zasiahla Šváby cholerovej epidémie. Začiatkom 20. storočia začali pôvodní nemeckí kolonisti postupne zomierať, iní odišli do cudziny. Roky 1984 až 1986 sa podpísali pod definitívny zánik pôvodnej historickej ulice. Ostala len malá kaplnka svätého Jána Nepomuckého. Dnes sa tu nachádza panelové sídlisko, ktoré je predmestím Prešova.

Historické názvy časti Šváby: 1863 – Németsóvár; 1920 – Šváby, Šovár; 1927 – Šváby

Historické názvy mesta Prešov: 1773 – Eperiessinum, Eperjes, Pressow; 1786 – Eperies, Eperiesinum; 1808 – Eperiesinum, Eperjes, Eperies, Pressow; 1863-1913 – Eperjes; 1920 – Prešov

4.1.3. Základný stavebno-historický vývoj sídla vo vzťahu k navrhovanej veci: Pôvodne samostatná obec Solivar vznikla zlúčením štyroch samostatných, pri sebe ležiacich sídliskových celkov: Sol', Sovar, resp. Sóvár, Sol'ná Baňa a Šváby. Sídliskovým základom súčasného Solivaru bola slovansko-slovenská obec Sol', pri ktorej v 11. až 12. storočí vznikla maďarská dedina Sovar, ktorej samotný vznik a poloha súviseli s tunajšími soľnými prameňmi. Existencia dediny je písomne doložená v listinách z rokov 1262, 1285 a 1288. Chotár dediny Sol' sa nachádzal severne od Solivarského potoka, na jeho pravom brehu, dedina Sovar sa rozprestierala na ľavom brehu potoka. Po splynutí dediny Sol' so Sovarom zanikol pôvodný názov obce Sol'.

Prvými vlastníkmi oboch obcí boli Soósovci, ktorí od začiatku 14. storočia užívali šľachtické prírmenie Soós de Soóvar. Pri tejto obci sa postupne z baní a soľného závodu od polovice 16. storočia sa postupne vyvinula samostatná obec Sol'ná Baňa. Novousadlíci z Alsaska a Švábskej vysočiny po usadení v roku 1782 na časť chotára Sovarú založili kolonizačnú dedinu Šváby, ktorá je jasne čitateľná z mapy II. vojenského mapovania ako typická uličná dedina. Do roku 1970 boli Šváby a Sol'ná Baňa samostatnými dedinami, 15. februára 1970 boli pričlenené k obci Solivar. Uznesením rady ONV 29. júla 1971 bola obec Solivar pripojená k mestu Prešov. V súčasnosti je Solivar mestskou časťou Prešova.

4.2. POPIS VECI:

4.2.1. Situovanie: Objekt sa nachádza na okraji zastavaného územia, na juhovýchodnej hranici katastrálneho územia Solivar, západne od cesty III. triedy 3440 (Zlatobanská ulica, na trase Prešov-Dulova Ves) v tesnej blízkosti križovatky ulíc Zlatobanská a Chmeľová, na parcele reg. E č. 890/1. Okolie objektu je zatravnené.

Bezprostredné okolie objektu tvorí rovný terén, od komunikácií je oddelený odvodňovacím žľabom, ktorý komplikuje prístup k objektu. Plošnú porastovú štruktúru okolia kaplnky tvorí trávnatý a bylinný porast, kosený sporadicky, pravdepodobne ako súčasť úpravy okolia komunikácie. Objekt bol pôvodne ohradený nízkym kovovým plotom s vertikálnym usporiadaním tyčových prvkov ukončených hrotom, v súčasnosti je z oplotenia zachovaná už len časť situovaná severne od objektu.

4.2.2. Stavebno-historický vývoj veci: Dobu vzniku objektu možno určiť len na základe mapových podkladov vojenských mapovaní a dostupných historických máp. Na mape II. vojenského mapovania (1810-1869) je v mieste jeho súčasného situovania naznačené spojenie hlavnej komunikácie, ktorá smerovala z dediny Gulvas (Dulová Ves) do Só Banya (Sol'ná Baňa) a vedľajšej pešej trasy smerujúcej od dediny Boltovce do Sóváru. Táto pešia cesta nemala priame smerovanie, v mieste stretu so Solivarským kanálom je zalomená ku hlavnej komunikácii. Smerom z Boltoviec však týmto vzniká priame napojenie na cestu do dediny Só Banya, a takisto priame spojenie z Gulvasu smerom do dediny Sóvár. Podľa historickej katastrálnej mapy z roku 1868 patrí pozemok, na ktorom bola neskôr postavená kaplnka, dedine Deutsch Sóvár (Šváby). Severne od spomínanej križovatky je na tejto mape jasne

vyznačená cesta aj smerom k Deutsch Sóovár. Aj v III. vojenskom mapovaní (1875-1884) je vyznačené miesto križovatky, avšak čitateľné označenie kaplnky na danom mieste sa nachádza až na mape remabulovaného III. vojenského mapovania (1920-1934). Objekt bol postavený v neorománskom štýle koncom 19. až začiatkom 20. storočia, avšak pre nedostatok dostupných informácií presný rok nie je možné určiť. O jeho celkovom vývoji a možných stavebných zmenách nie sú známe informácie. Jediná písomná zmienka hovorí o jeho názve ako o Kaplnke Najsvätejšej Trojice. V súčasnosti je jedným zo štyroch objektov drobnej sakrálnej architektúry, ktoré sa nachádzajú na Zlatobanskej ulici v smere z Prešova do obce Dulova Ves (1 x kaplnka, 1 x božia muka, 2 x kríž).

4.2.3. Stavebno-historický popis veci:

Dispozícia

Objekt predstavuje jednoduchú stavbu štvorcového pôdorysu s hlavnou osou (v mieste niky) orientovanou v smere SV-JZ. Objekt pozostáva z podstavca s rozmermi 1,4 x 1,4 m, hlavnej časti kaplnky s nikou na SV strane a ihlancovej strechy ukončenej krížom.

Severovýchodná (hlavná) fasáda

Fasáda na severovýchodnej strane je jednoosová, časti objektu sú hmotovo členené a odstupňované. Objekt je horizontálne členený hmotou podstavca, profilovanou rímsou pod stĺporadím a korunnou rímsou.

V osi objektu je situovaný otvor s rovnými ostienami a segmentovo ukončeným nadpražím. Nika je vizuálne zvýraznená kamenným orámovaním otvoru odstupňovaného v dvoch radoch. Orámovanie otvoru, ktoré je vzdialenejšie od otvoru niky, je tvorené vertikálne kladeným kameňom, ktorý vytvára ostenie a jedným kusom kameňa tvoriacim polkruhovo ukončené nadpražie. Orámovanie situované v priamom kontakte s otvorom niky je na oboch stranách zvýraznené vystupujúcim oblým pilastrom, ktorý pozostáva z profilovanej pätky, drieku a profilovanej hlavice. Prepojenie pilastrov je realizované polkruhovým kusom opracovaného kameňa s dekoráciou. Vnútorň priestor niky má obdĺžnikový pôdorys, vo vertikálnom smere je ukončený konchou. Nika je voľne prístupná, nachádza sa v nej ikona Matky ustavičnej pomoci.

Medzi profilovanou rímsou ukončujúcou hmotu kaplnky s nikou a korunnou rímsou sa nachádza medzičlánok, ktorý je na severovýchodnej fasáde dekorovaný piatimi slepými pilastrami. Vystupujúce pilastre sú zložené z jednoduchej pätky, drieku a profilovanej hlavice.

Severozápadná, juhozápadná a juhovýchodná fasáda

Fasády objektu sú rovnako hmotovo členené a odstupňované ako hlavná severovýchodná fasáda. Horizontálne členenie je tvorené hmotou podstavca, profilovanou a korunnou rímsou. Fasády sú bez otvoru, medzičlánok medzi rímsami je v hornej a spodnej časti profilovaný.

Krov, strecha

Kaplnka je zastrešená ihlanovou strechou, bez strešnej krytiny. Strecha je vyhotovená z kameňa, ukončená kamenným latinským krížom situovaným čelnou stranou v smere SV-JZ smerom k Zlatobanskej ulici.

Objekt kaplnky je realizovaný z dvoch druhov kameňa. Podstavec je tvorený šedým druhom andezitu, zvyšná časť spolu so strechou a krížom je zo svetlého travertínu.

5. STAV VECI: Objekt je v dobrom stavebno-technickom stave (1). Blízkosť k frekventovanej komunikácii spôsobuje nánosov machov a nečistôt. Udržiavaný je miestnymi obyvateľmi, po kontaktovaní Rímskokatolíckej farnosti Najsvätejšej Trojice Prešov – Solivar farnosť súhlasí s jej uvedením ako správcu/užívateľa objektu.

6. SÚČASNÉ VYUŽITIE: pôvodné, vhodné - ako drobná sakrálna architektúra slúži pre duchovné potreby jednotlivcov

7. ODÔVODNENIE NÁVRHU:

7.1. Špecifikácia pamiatkových hodnôt: Pamiatkovo chránená sa stáva celá navrhovaná vec, všetky jej hodnoty (hmotnej a nehmotnej povahy), ktorých zachovanie je predpokladom na zápis a tým zároveň aj plnením stanoveného cieľa, totiž záchrany kultúrneho dedičstva pre budúce generácie. Chránené sú tiež všetky prípadné pamiatkovo hodnotné nálezy na povrchoch i pod úrovňou terénu.

Objekt je nositeľom súboru pamiatkových hodnôt:

Historická a spoločenská hodnota: Neorománska božia muka postavená pravdepodobne koncom 19. až začiatkom 20. storočia predstavuje typ objektu náboženského zamerania, zriaďovaného ako prejav ľudovej zbožnosti, na ochranu obce a jej obyvateľov alebo ako upomienka konkrétnej udalosti. Spolu s ďalšími prvkami drobnej sakrálnej architektúry nachádzajúcimi sa na Zlatobanskej ulici v smere z Prešova do obce Dulova Ves je hmotným historickým dokladom duchovného života a náboženskej orientácie obyvateľstva v danom období. Dodnes plní svoju pôvodnú funkciu ako miesto osobnej modlitby.

Krajinná a urbanistická hodnota: Objekt je svojím situovaním na križovatke viacerých ciest smerujúcich do dedín Gulvas (Dulova Ves), Boltovce a častí Só Banya (Soľná Baňa), Deutsch Sóovár (Šváby) významným sakrálnym prvkom, ktorý poukazuje na pôvodné spojenie uvedených miest, z ktorých sa v súčasnosti zachovala už len hlavná trasa spájajúca dedinu Dulova Ves s miestnou časťou Prešova – Solivarom. Tvorí významný krajinotvorný prvok, malebne dopĺňajúci a zošľachtujúci okolitý priestor, zároveň plní funkciu orientačného bodu a je pohľadovou dominantou okolia.

Architektonická a umelecko-remeselná hodnota: Objekt svojou stavbou, architektonickým členením a výrazom poukazuje na vtedajšie umelecké vyjadrovanie. Predstavuje doklad

ľudového staviteľstva a zbožnosti pôvodného obyvateľstva tejto oblasti. Hlavná fasáda je umelecky spracovaná a obsahuje viaceré umelecko-remeselné prvky (tvarovanie a výzdobu niky, slepé pilastre, opracovanie kameňa...). Zachované sú architektonické prvky a pôvodná hmota objektu.

7.1.1. Architektonické a výtvarné prvky: architektúra objektu a jeho členitosť, architektonické členenie severovýchodnej fasády – polkruhová nika, orámovanie niky, pilastre, korunná rímsa, ihlancová strecha

7.1.2. Remeselné detaily: ornamenty na severovýchodnej fasáde, pozostatok kovového oplatenia objektu

7.1.3. Evidované HKP: ---

7.1.4. Neevidované hnutel'né veci: ---

7.1.5. Technické riešenia: ---

7.1.6. Archeológia: Predmetom ochrany sú všetky archeologické nálezy hnutel'nej a nehnuteľnej povahy, resp. kultúrne vrstvy pod povrchom terénu.

7.1.7. História: ---

7.2. Zhodnotenie významu: Pohľadovo exponovaná božia muka (kaplnka Najsvätejšej Trojice) sa významnou mierou podieľa na utváraní charakteru priestranstva v blízkosti križovatky ulíc Zlatobanská a Chmeľová. Z hľadiska historického urbanizmu situovanie objektu na trase Prešov-Dulova Ves poukazuje na pôvodnú križovatku ciest. Svojím architektonickým stvárnením a materiálovým vyhotovením je v danej oblasti hodnotným objektom tvoriacim estetizujúci krajinotvorný prvok a tiež orientačný bod. Objekt predstavuje cenný doklad drobnej ľudovej architektúry a stavebného vývoja v šarišskom regióne.

8. LITERATÚRA A DOKUMENTÁCIA:

KROPILÁK, M. (ed.) *Vlastivedný slovník obcí na Slovensku II. (K – R)*. Bratislava: VEDA, 1977, s. 440-450.

KROPILÁK, M. (ed.) *Vlastivedný slovník obcí na Slovensku III. (S – Ž)*. Bratislava: VEDA, 1978, s. 68.

MAJTÁN, M. *Názvy obcí na Slovensku za ostatných dvesto rokov*. Bratislava: SAV, 1972, s.340, 385.

PRIBULA, F. Š. *Šváby naše rodné*. Prešov: Vyd. Michala Vaška, s.7-100. ISBN 80-7165-532-5

ULIČNÝ, F. *Dejiny osídlenia Šariša*. Košice: 1990, s. 289-293.

Národný geoportál SR – historické mapy, vojenské mapovania, dostupné na: <http://gp.sazp.sk/sk/map> (navštívené 10/2020)

ŠKRIPKO, M. *Farnosť Solivar minulost' a súčasnost'*. Diplomová práca. Košice 2015.

Evidenčné číslo: 38bc6451-a261-491c-bcdc-f3059947fe4d, dostupné na:

<https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=145E94B5E4A069A600FB52C78F85&seo=CRZP-detail-kniha> (navštívené 10/2020)

KLEINOVÁ, M. *Drobná sakrálna architektúra v kultúrnej krajine Spiša*. Bakalárska práca. Nitra 2017. dostupné na:

<https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=3D579E6F99510E20DFB947D0A384>
(navštívené 05/2021)

9. FOTODOKUMENTÁCIA:

Digitálne foto: Ing. arch. Lenka Halčáková, Krajský pamiatkový úrad Prešov, 06/2020
Okres Prešov/Prešov/Kaplnka/Najsvätejšej Trojice/2020 06 04/01 názov fotografie.jpg

10. MENO A PRIEZVISKO SPRACOVATEĽA:

Spracoval: Ing. arch. Lenka Halčáková

Dátum spracovania: máj 2021

Úprava a doplnenie: Mgr. Milada Oravcová, august 2021

12. PRÍLOHOVÁ ČASŤ:

12.1. Mapové podklady:

1. Výrezy z máp II. a III. vojenského mapovania
2. Výrez z historickej katastrálnej mapy z roku 1868
3. Výrez z topografickej mapy z roku 1955
4. Výrez z vojenskej topografickej mapy 1:5000 z roku 1990
5. Výrez z ortofotomapy z roku 1950
6. Výrez z aktuálnej ortofotomapy (júl 2020)
7. Výrez z aktuálnej ortofotomapy spojený s katastrálnou mapou (júl 2020)
8. Výrez z aktuálnej katastrálnej mapy (júl 2020)
9. Fotodokumentácia
10. List vlastníctva č. 3471
11. Výrez z aktuálnej katastrálnej mapy so zakreslením objektu

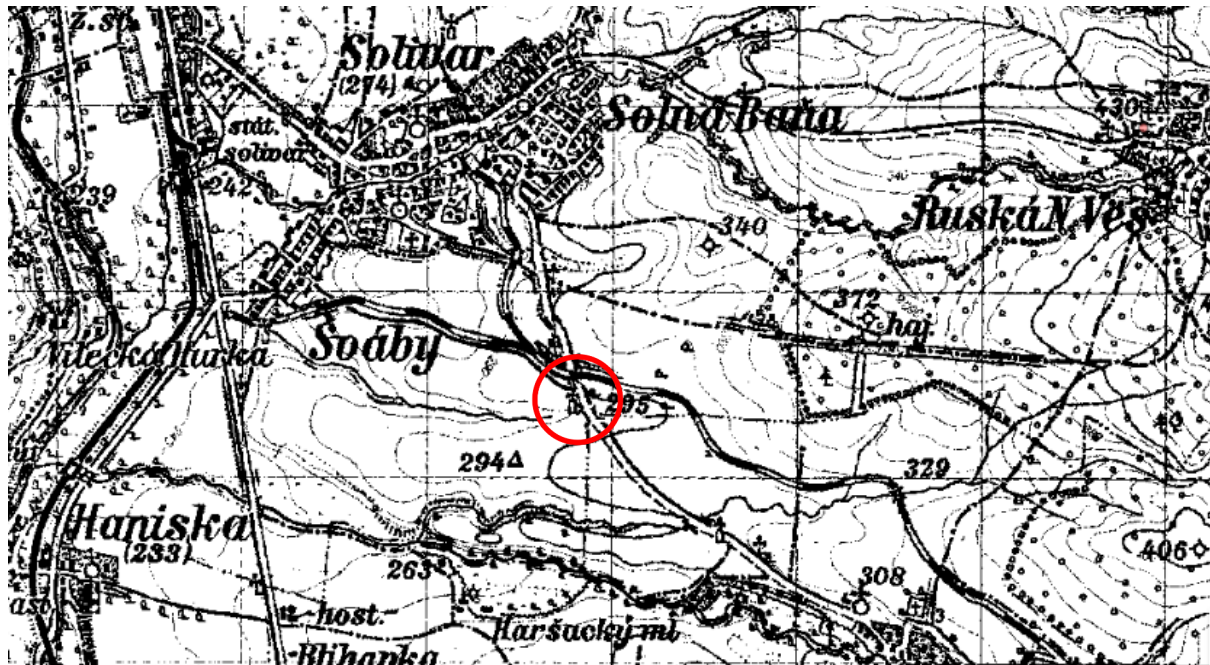
12.2. Fotodokumentácia:

Severovýchodný pohľad (identifikačná fotografia)

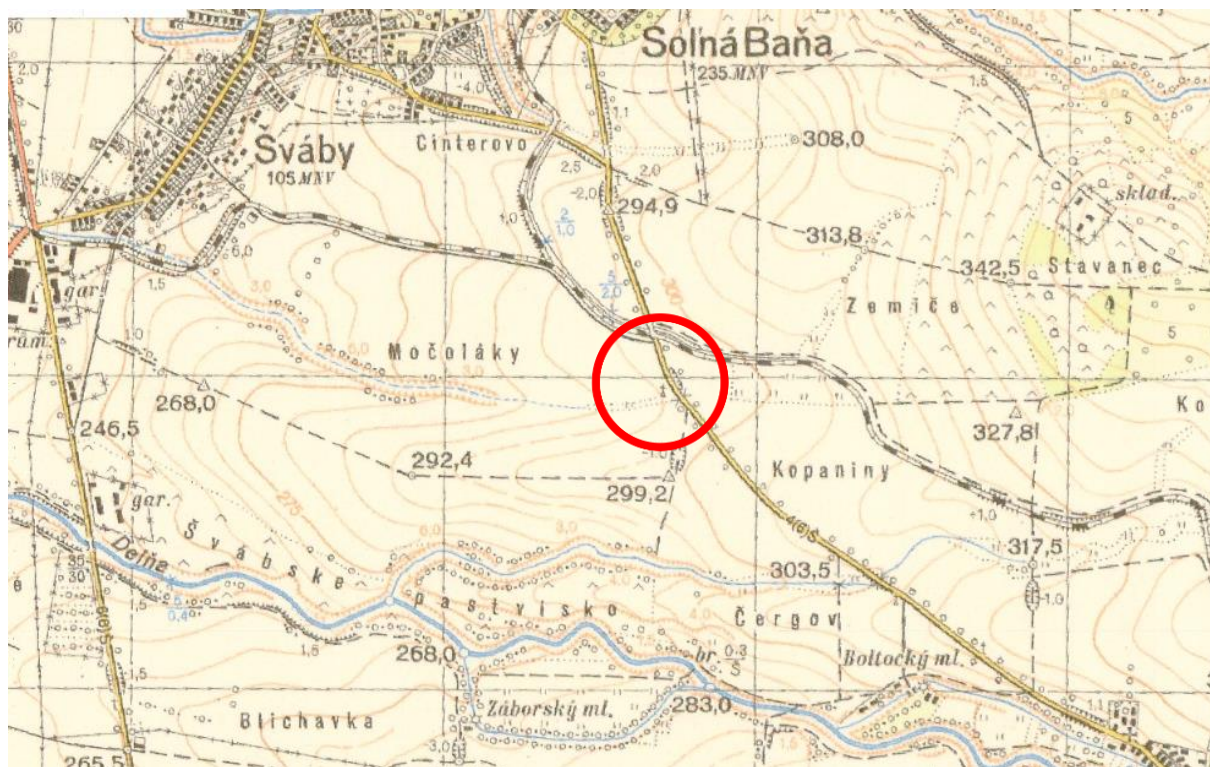
1. Situovanie
2. Severovýchodný pohľad
3. Severný pohľad
4. Severozápadný pohľad
5. Juhovýchodný pohľad
6. Pohľad na niku
7. Pohľad na vrchnú časť
8. Pohľad na podstavec

3. III. vojenské mapovanie z roku 1875 - 1884 (s vyznačeným situovaným predmetnej kaplnky)

4. III. vojenské mapovanie reambulované z roku 1920 - 1934 (s vyznačením kaplnky)

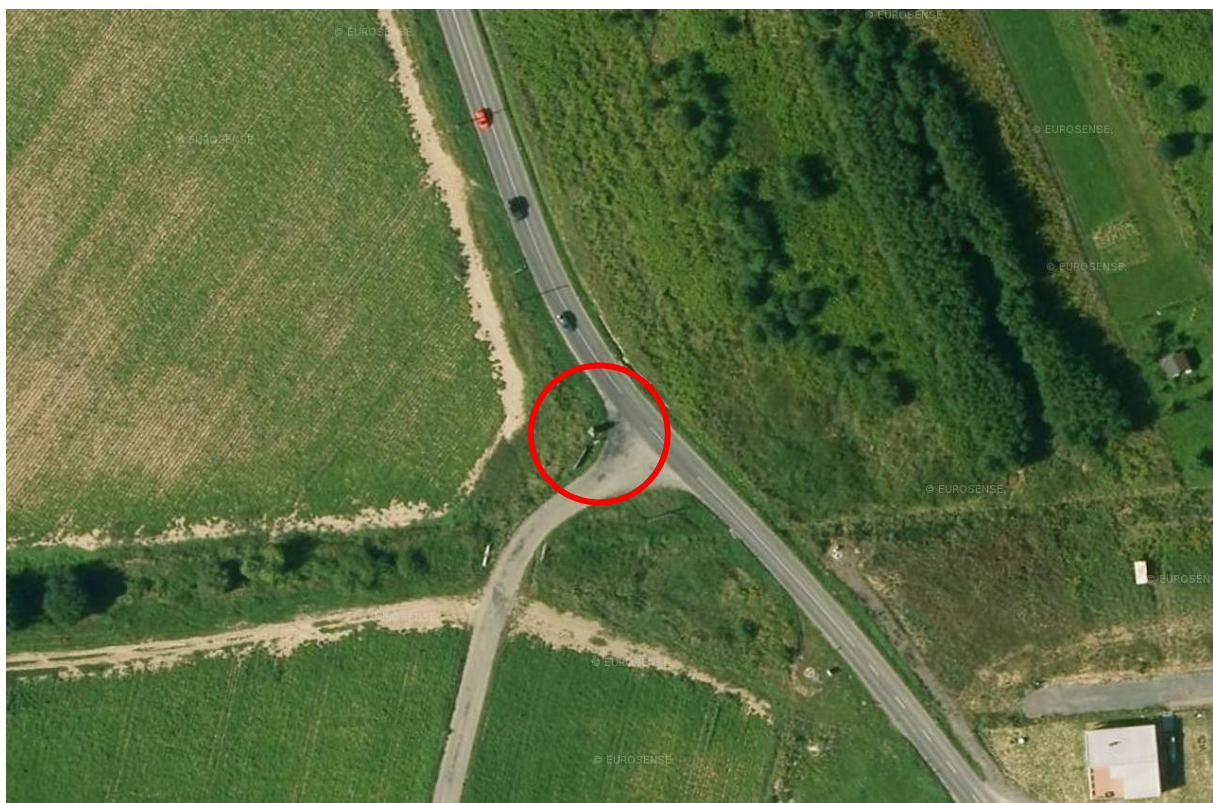
5. Výrez z topografickej mapy z roku 1955 (s vyznačením kaplnky)

6. Výrez z vojenskej topografickej mapy 1:5000 z roku 1990 (s vyznačením kaplnky)

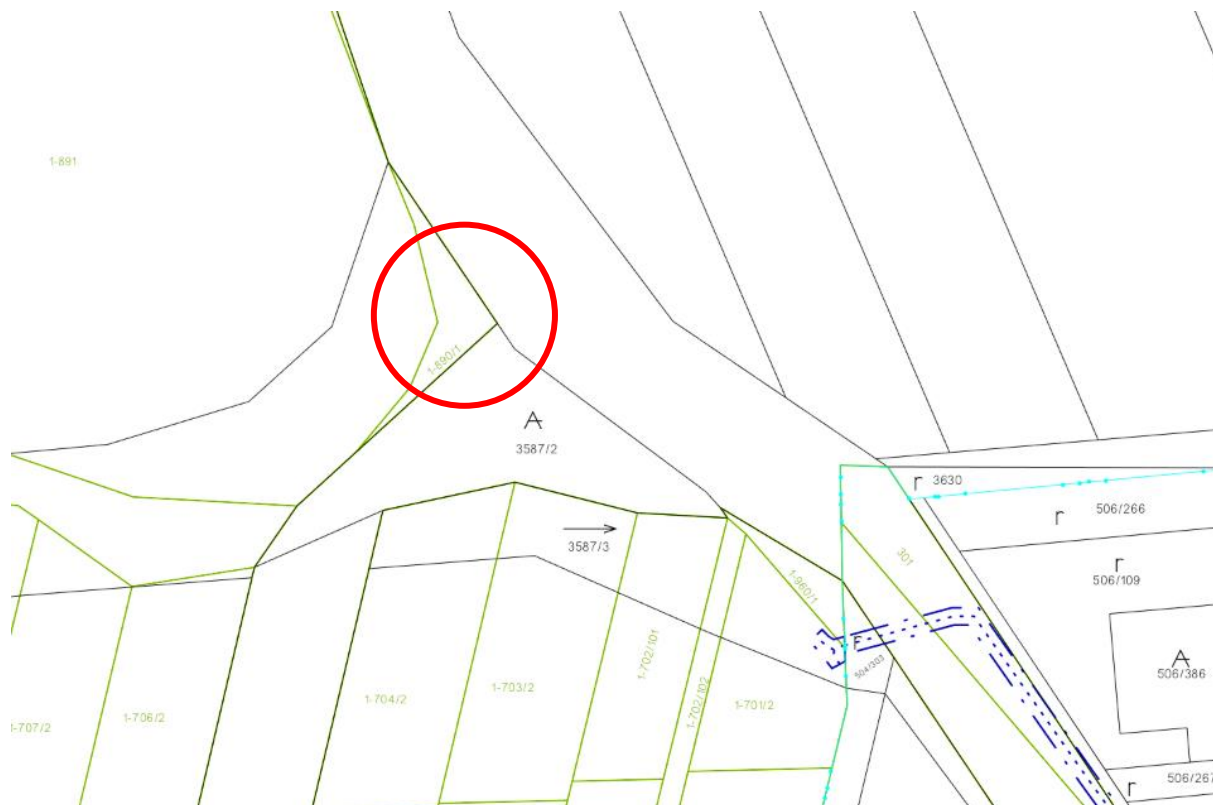
7. Výrez z ortofotomapy z roku 1950 (s vyznačením kaplnky)

8. Výrez z aktuálnej ortofotomapy, júl 2020 (s vyznačením kaplnky)

9. Výrez z aktuálnej ortofotomapy spojenej s katastrálnou mapou, júl 2020 (s vyznačením kaplnky)

10. Výrez z aktuálnej katastrálnej mapy, júl 2020 (s vyznačením kaplnky)

Fotodokumentácia:

1. Situovanie

2. Severovýchodný pohľad

3. Severný pohľad

4. Severozápadný pohľad.

5. Juhovýchodný pohľad

6. Pohľad na niku

7. Pohľad na vrchnú časť

8. Pohľad na podstavec